20-3-53

4, Marston Street
Oxford
20/3/1953

Σεβασμιώτατε,

Αὐτὴν τὴν στιγμήν, μόλις ἐπιστρέψας ἐκ Λονδίνου, ὅπου μετέβην χάριν ὑπεραγούσης ὑποθέσεως, εὑρίσκω τὴν ἀπὸ 15 τρέχοντος σεβαστήν καὶ ἀγαπητήν μου ἐπιστολήν Σας καὶ λίαν Σᾶς εὐχαριστῶ, ἀπαγγέλλων Ὑμῖν συμπάθειαν καὶ ἀποδοχήν δι' ἐμὲ γεγονότα καὶ πάλιν προστρέχω πρὸς τὴν Ὑμετέραν ἀγαπητήν Σεβασμιότητα καὶ ζητῶ τὴν βοήθειαν Σας καὶ τὴν προστασίαν καὶ ἐκπόμπασιν.

Λοιπόν, συμβαίνει τὸ ἑξῆς. Ἀπεσύρθην πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐκ τοῦ ἐν Λονδίνῳ Πρεσβυτείου τῆς Ἑλλάδος, ὅπως θεωρήσουν τὸ διαβατήριόν μου διὰ τὴν μετάβασίν μου ἐκ τῆς Ἑλλάδος (μετ' ἐπιστροφὴν ἐκ τῆς Ἀγγλίας). Ἐσημείωσα ἐκ τῆς αἰτήσεώς μου, ὅτι μετέβαινον ἐκ Θεσσαλονίκης τὴν Ἑλλάδα, ἵνα συμμετάσχω ἐκ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου Βυζαντινολογικῶν Σπουδῶν Θεσσαλονίκης κατόπιν προσκλήσεως τοῦ ὡς ἄνω Συνεδρίου. Ὁ γραμματεύς μου ὑπεσχέθη τὴν θεώρησιν τοῦ διαβατηρίου καὶ τὸ μοῦ στείλῃ ἐκ τῆς Ὀξφόρδης μετὰ

μιὰ - δύο ἡμέρες. Ἀντὶ τούτου ὅμως λαμβάνω ἐπιστολὴν τοῦ Προξενείου, ὅπου μοῦ γράφουν, ὅτι κατόπιν διαταγῶν ἐξ Ἀθηνῶν ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν τὸ διαβατήριόν μου δὲν δύναται νὰ παραταθῇ καὶ ~~παρέλεπτο~~ παρακρατήθη ὑπὸ τοῦ Προξενείου λόγῳ ὅτι ἀπώλεσα τὴν Ἑλληνικὴν ἐθνικότητα διὰ τῆς ἀπουσίας μου ἐκ τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Καὶ οὕτως ἀντὶ νὰ μὲ θεωρήσουν τὸ διαβατήριον, ~~καὶ~~ τὸ παρεκράτησαν καὶ ἐγὼ ἀντὶ νὰ πάω εἰς τὸ Συντέριον ἔμεινα χωρὶς διαβατήριον καὶ χωρὶς ὑπηκοότητα!

Ἡ ἐπιστολὴ καὶ ἡ στάσις τοῦ Προξενείου δὲν ἠτοιβάσθη οὔτε νομικῶς, οὔτε πραγματικῶς.

1) δὲν ἐζήτησα παράτασιν τοῦ διαβατηρίου. Τὸ διαβατήριον μου (Ἑλληνικὸν) ἔχει παρατεθῇ δύο φορὰς ἄνευ οὐδεμιᾶς δυσκολίας ὑπὸ τοῦ Προξενείου τῆς Ἑλλάδος εἰς Λονδίνον (τὸ 1951 καὶ 1952) καὶ ἴσχυεν ἕως τοῦ Σεπτεμβρίου 1953. Δὲν εἶχα ἀνάγκην νὰ ζητήσω παράτασιν, ἀλλὰ θεώρησιν διὰ μετάβασιν ~~εἰς τὴν Ἀγγλίαν~~ ἐκ τῆς Ἑλλάδος. Καὶ τοιαύτην θεωρήσεις μου ἐδόθησαν χωρὶς δυσκολίαν τὸ 1952 διὰ τὴν Γαλλίαν καὶ Ἰταλίαν

2) δὲν διαμένω ἐκ τοῦ Ἁγίου Ὄρους κατοβούλιως καὶ ἀθελήτως,

ἀλλὰ κατόπιν ἀδείας (χειρ.) τῆς Υ. Μεγαλειότ. μου μὲ ἐπικοίνωσιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῆς Υ. Ἐπιστασίας. Αὐτὴν τὴν ἄδειαν τὴν ἔχω ἀπαραίτητον. Ἡ ἄδεια ἀπαιτεῖται, ὅτι διατρίβω εἰς τὴν Ὀξφόρδην διὰ φιλολογικὴν ἐργασίαν (Λεξικὸν τῆς Πατερολογίας), ἣτις δὲν ἐτελείωσε ἔτι. Καὶ ἡ ἀπαίτησις τοῦ διαβατηρίου μου ὑπὸ τοῦ Πρεσβυτείου τοῦ Λονδίνου ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἐγκρίνει τὴν πρόσκαιρον παραμονήν μου εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

3) Δὲν ἀπώλεσα τὴν ἰδιότητα τοῦ Ἀξιωματικοῦ μονάχου, εἶμαι ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ μοναχολογίῳ τῆς Υ. Μονῆς Α. Παντελεήμονος, κατατεθεὶς ἐν τῇ Υ. Ἐπιστασίᾳ τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Δὲν εἶναι ἀρμόδιον τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ μὲ ἀφαιρέσῃ τὴν ἰδιότητα Ἀξιωματικοῦ μοναχοῦ καὶ ἐπομένως τὴν Ἑλληνικὴν ὑπηκοότητα. Ἐξ ἐναντίας τοῦ κατ. Χάρτου, ἐκ τίνων νόμων στηρίζεται; Ἡ πρᾶξις τοῦ Ὑπουργείου ἀποτελεῖ φανερὰν παράβασιν τῶν σχετικῶν ἄρθρων τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ κατ. Χάρτου περὶ ὑπηκοότητος τῶν μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους

καὶ περὶ τῆς ἀποδοκιμασίας τῶν Ἱ. Μονῶν. Δημιουργεῖ καὶ μᾶλλον πολὺ ἐπικίνδυνον διὰ τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα κατάστασιν περίπτωσιν ἀμφισβητουμένου μοναχοῦ μὴ Ἕλληνος ὑπηκόου. Δηλαδή, ἀντιτίθεται ἐκ βάθρων ὅλον τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

ϛ) Τὸ σκάνδαλον ἐπαυξάνεται ἔτι ἀπὸ τοῦ γεγονότος, ὅτι τὸ Ὑπ. Ἐξωτερικῶν ἐξέλεξε τὴν μετάβασίν μου εἰς τὸ Συνέδριον ὡς ἀφορμὴν τὴν μου ἀμφισβήτησιν τοῦ διαβατηρίου καὶ οὕτως τὰ πεφημισμένα τὴν μετάβασιν μου ἐκεῖ (διότι ἤτον διαβατήριόν μου δὲν μπορῶ νὰ κινηθῶ πουθενά). Ὅμως· 1) μετάβαινω εἰς τὸ Συνέδριον κατόπιν προσκλήσεως 2) ἔβγαλαν τὴν πρόσκλησιν καὶ ἔστειλαν τὴν περίληψιν τῆς ὁμιλίας μου ("Ἡ ἀρχικὴ μορφὴ καὶ ἡ μεταγενεστέρα ἐπεξεργασία (redaction) τῶν ὁμιλιῶν τοῦ ἁγ. Συμεὼν τοῦ Ν. Θεολόγου). ~~Καὶ~~ 3) Θὰ ἀντιπροσωπεύω εἰς τὸ Συνέδριον καὶ τὸ Λεξικὸν Πατερολογίας. Ζ) Ἐπομένως, ἡ μετάβασίς μου ἀντιφωνεῖται θὰ γίνῃ γνωστὴ

ὡς τοῦ ~~Διεθνοῦς~~ διεθνοῦς ἐπιστημονικοῦ κόκλου καὶ
θὰ ἦτο χαρίστην ἀπήχησιν πρὸς βλάβην τῶν πραγμα-
τικῶν συμφερόντων τῆς Ἑλλάδος. Πλὴν τοῦτο, διότι τὸ ζήτημα
τοῦ Συνεδρίου τὸ θεωρῶ δευτερεύον σχετικῶς πρὸς τὴν ὑπεκοότη-
τα, διότι δὲν θέλω νὰ ἀπολέσω τὸν δεσμὸν μου πρὸς τὸ
Ἅγιον Ὄρος.

Μετέβην εἰς τὸ Λονδῖνον ὅπως ἐξακριβώσω τὰ πράγματα. Μὲ
ἐβοήθησε πολὺ ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἰάκωβος Βίεβος, ὁ ὁποῖος ἐξεπλη-
γη ἐπὶ τῇ πράξει τοῦ Προξενείου. Δυστυχῶς λόγῳ τῆς ἀσθενείας τοῦ
Προξένου δὲν ὑπῆρξε δυνατότης νὰ τὸν ἴδωμεν. Δὲν ὑπέρχει ὅμως
ἀμφιβολία, ὅτι αὐτὸν ἐνήργησε βάσει ἐντολῶν τοῦ Ὑπουργείου.

Πρόσωπικῶς πιστεύω, ὅτι ὑπέρχουν κυρίως δύο λόγοι
διὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ὑπουργείου. 1) τὸ ἄρθρον μου ποὺ
παρεξηγήθη (ἐνῶ ἐδημοσιεύθη ὡς ἐν ἁπλοῦν φιλελληνικὸν
περιοδικὸν καὶ εἶχε καλὴν ἀπήχησιν μεταξὺ ἀγγλων καὶ ἀμε-
ρικανῶν) 2) τὸ Ὑπουργεῖον δὲν θέλει νὰ κατέλθῃ εἰς τὸ
Συνέδριον καὶ διὰ ἐκεῖ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος (ἐπὶ 10-15
ἡμέρας) πρὸς μελέτην χειρογράφων. Καὶ ὅπως παρεμποδί-

στη το ταξιδιόν μου, απεφάσισε να με ακολουθήσουν!

Σκεφτόμουνα, έχω όλην την επιθυμία και την ύστερη χριστιανική αγάπη, αλλά και ελληνική συνείδηση και αγάπην προς τα Ελληνικά χράματα και τον χριστιανικόν πολιτισμόν του Βυζαντίου. Στο παρελθόν θεμιστα όπως ενεργήσητε τα δέοντα, ώστε να διατηρηθή το εντελώς Περιγραφικόν ένα επιστρέψη μου το διαβατήριόν μου. Βεβαίως, θα ήτο καλλιστον να μου επιστραφή αμέσως και να θεωρηθή δια την Ελλάδα ένα λίαν μέρος εις τα εργαλεία του Συνεδρίου πράγματα όπερ επιθυμώ δικαίως. Θα ήτο ή ενδυσθή λίαν. Εν όμως υπάρχουν σοβαρά δυσκολίαι και αντιρρήσεις δεχόμεθα προς διευκόλυνσιν των πραγμάτων:

α) να μη μεταβώ από την Θεσσαλονίκην εις το Άγιον Όρος (παρόλα ότι δεν δύναμαι να τελειώσω την έκδοσιν των σημειωμάτων του αγ. Συμεών του Ν. Θ. χωρίς να ίδω αυτοπροσώπως τα εν Αγίω Όρει χειρόγραφά του).

β) δέχομαι να μη μεταβώ προς το εκεί προσκύνημα εις

τὴ Ἑλλάδα, ἐὰν τὸ Ὑπουργεῖον ἔχει ἐνδιαφέρον. Τὸ κομψότερον, νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ διαβατήριον.

Δὲν ζητῶ διὰ τὸ Ὑπουργεῖον καμμίαν χάριν, ἀλλ' ἐκδικῶ τὸ δικαίωμά μου, ὅπερ μοῦ ἀνήκει βάσει τοῦ Κατάστατικοῦ Χάρτου καὶ τοῦ Συντάγματος. Καὶ δὲν πρόκειται νὰ παραιτηθῶ ἐκ τοῦ δικαιώματός μου.

Βεβαίως, ἡ ἀπώλεια τῆς Ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος θὰ μοῦ δημιουργήσῃ ἀρκετὰς δυσκολίας (τὶ ὑπηκοότητα νὰ πάρω;), δὲν εἶναι ὅμως αὐτὸ τὸ κομψότερον. Δὲν θέλω νὰ ἀπωλέσω τὸν δεσμόν μου μὲ τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω τὴν ἰδέαν καὶ τὴν παρουσίαν.

Τὴν μετάφρασιν τοῦ ἄρθρου τῆς Μόστρας θὰ ἀφήσω ἀπόσως μόλις θὰ τελειώσω τὴν πραγματείαν μου διὰ τὸ Συνέδριον (δὲν χάνω τὴν ἐλπίδα ὅτι ὅλα θὰ τακτοποιηθοῦν καὶ θὰ προφθάσω νὰ πάω ἐκεῖ). Περιμένω φωτὸ ἀκούω διὰ τὸν βίον τοῦ Ἁγ. Πέτρου. Δὲν μοὶ ἐστείλατε κοτὲ δι' αὐτόν. Παρακαλῶ, νὰ μοῦ στείλητε νὰ γραφτῶ. Τὶ θέλετε; (Τὸ κείμενον, τὸν ἄρθρον τοῦ Βιτάλη;)

Θὰ γράψω ἀπόσως διὰ τὰ βιβλία ἐκ τοῦ καταλόγου „Ζηλο".

Είμαι πολύ συγκινημένος ὑπὸ τῆς καλωσύνης Σας καὶ Σας εὐχαριστῶ ἐγκαρδίως διὰ τὴν περιποίησίν Σας. Πῶς ἤθελα νὰ κατέλθω εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ Σας ἴδω! Δὲν χάνω τὴν ἐλπίδα, Σεβασμιώτατε, ὅτι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ θὰ κατορθώσητε ὅλα.

Παρακαλῶ νὰ συγχωρήσητε μεγαλοψύχως ὅλας τὰς ἐλλείψεις καὶ παραλείψεις μου

ἐξαιτούμενος τὰς ἁγίας εὐχὰς καὶ εὐλογίαν τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος

μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἐν Χριστῷ ἀγάπης

ἐξ. Βασίλειος